

**NÁRODNÝ PROGRAM
OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI
NA ROK 2007**

Úvod

I. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY MEDZINÁRODNEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE

- 1.1 Plnenie Miléniových rozvojových cieľov OSN**
- 1.2 OECD / DAC a plnenie Parížskej deklarácie**
- 1.3 Účasť SR v rozvojovej politike EÚ**
- 1.4 Spolupráca s donormi**

II. SYSTÉM SLOVENSKEJ OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI

- 2.1 Inštitucionalizácia systému ODA SR**
 - 2.1.1 Právna forma a predmet činnosti agentúry**
 - 2.1.2 Financovanie činnosti agentúry**
 - 2.1.3 Národný právny a strategický rámec rozvojovej spolupráce SR**
- 2.2 Spolupráca rezortov v prospech koherencie politík pre rozvoj**
- 2.3 Spolupráca so slovenskými rozvojovými subjektami**
- 2.4 Humanitárna pomoc**
- 2.5 Štruktúra financovania slovenskej ODA**

III. BILATERÁLNE PROJEKTY ODA SR

- 3.1 Zúžené teritoriálne a sektorové zameranie slovenskej ODA**
- 3.2 Západný Balkán**
 - 3.2.1 Programové krajiny - Srbská republika a Republika Čierna Hora**
 - 3.2.2 Projektové krajiny v regióne západného Balkánu, Bosna a Hercegovina**
- 3.3 Susedské krajiny EÚ - Ukrajina a Bielorusko**
- 3.4 Projektové krajiny Ázie - Afganistan a Kazachstan**
- 3.5 Afrika**
 - Keňa**
- 3.6 Projekty rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti**

IV. ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ODA SR

ZÁVER

ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V TEXTE

Úvod

Cieľom národného programu na rok 2007 je **definícia aktuálnych programových a projektových priorít** slovenskej rozvojovej pomoci, ako aj identifikácia nových výziev a odpovedí na ne. V poradí piaty národný program okrem iného odráža nové skutočnosti v systéme slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci - ODA, najmä jej inštitucionalizáciu formou založenia Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu – Slovak Aid. Dôležitým medzníkom v roku 2007 bude aj príprava zákona o rozvojovej pomoci.

Výsledky v oblasti ODA, dosiahnuté v uplynulých rokoch prispeli k tomu, že slovenská rozvojová pomoc sa stala neoddeliteľnou súčasťou a nástrojom zahraničnej politiky, ktorá v značnej miere formuje vzťahy Slovenska s medzinárodnými organizáciami, ako sú OSN, EÚ, s donormi i prijímateľmi pomoci.

MZV SR bude naďalej pokračovať v koncentrácii pomoci na niekoľko sektorov a krajín, keďže sa osvedčilo zúženie priorít zadefinované v Národnom programe ODA SR na rok 2006. Tento prístup vychádza najmä zo skúseností z implementácie projektov, z limitovaného množstva finančných prostriedkov alokovaných na bilaterálnu ODA v programe MZV SR (05T0A) a teritoriálnych priorít definovaných v Strednodobej koncepcii ODA SR na roky 2003 - 2008.

MZV SR bude tiež pokračovať v podpore projektov rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti, ktoré sa ukázali ako efektívny nástroj na zvyšovanie podpory verejnosti pre slovenskú rozvojovú pomoc. Novým elementom bude vytvorenie samostatnej položky pre spolufinancovanie projektov slovenských subjektov, schválených v rámci grantových kôl EK. V tomto počiatočnom štádiu je výška sumy stanovená na podporu uvedených projektov limitovaná, je to však dané faktom, že schválenie grantov pre projekty financované z prostriedkov rozpočtovej linky EK určenej pre európske rozvojové MVO na projekty zamerané na zvyšovanie povedomia verejnosti v NČK EÚ vrátane SR možno očakávať až v roku 2008. Vychádzajúc z týchto skutočností bude suma určená na tento účel v ďalšom roku zvýšená.

Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2007 je rozdelený **do štyroch kapitol**.

Prvá kapitola je venovaná témam a otázkam významným z medzinárodného hľadiska. Hodnotí plnenie Miléniových rozvojových cieľov OSN, zapojenie SR do európskej rozvojovej politiky, spoluprácu s bilaterálnymi donormi i s rozvojovým svetom.

Druhá kapitola je zameraná na zmeny v systéme ODA SR. Témami kapitoly sú inštitucionalizácia slovenskej rozvojovej pomoci, spolupráca rezortov, financovanie rozvoja, humanitárna pomoc a úloha mimovládnych organizácií a súkromného sektora.

Tretia kapitola je venovaná bilaterálnemu komponentu ODA a zameraniu rozvojových projektov v danom roku. Z finančného hľadiska ide o podprogram štátneho rozpočtu MZV SR (05T0A), z ktorého sú financované projekty a iné bilaterálne aktivity slovenských subjektov, zamerané na pomoc rozvojovému svetu. V tejto časti sú definované aj viaceré programové zmeny pri poskytovaní bilaterálnej pomoci, a to najmä zúženie sektorových a teritoriálnych priorít. Súčasťou kapitoly je aj časť venovaná projektom rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti.

Štvrtú kapitolu tvorí indikatívne rozdelenie prostriedkov slovenskej ODA v roku 2007.

Rozšírením záberu slovenskej rozvojovej pomoci vznikli nové úlohy v oblasti inštitucionalizácie, legislatívneho rámca, tvorby ľudských zdrojov a budovania povedomia verejnosti o ODA. Národný program na rok 2007 zohľadňuje tieto výzvy a načrtáva smerovanie slovenskej rozvojovej pomoci v ďalšom období.

I. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY MEDZINÁRODNEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE

1.1 Plnenie Miléniových rozvojových cieľov OSN

Slovenská republika sa na summite OSN v septembri 2005 v New Yorku opätovne prihlásila k plneniu Miléniových rozvojových cieľov (MDGs), prijatých na Valnom zhromaždení OSN počas Miléniového summitu OSN v r. 2000, ktoré sú jedným z hlavných cieľov medzinárodného spoločenstva a ich plnenie je zároveň jedným z ukazovateľov rozsahu a efektívnosti pomoci. Verbálna podpora MDGs sa preto každoročne premieta aj do praktickej zahraničnej politiky SR.

Predpokladom plnenia týchto cieľov na bilaterálnej úrovni je integrácia a koherencia rozvojových stratégií politík, ktoré majú vplyv na rozvoj – ako napr. politika obchodu, poľnohospodárstva, školstva, zdravotníctva, migrácie, a i. Na multilaterálnej úrovni je to predovšetkým spolupráca s medzinárodnou donorskou komunitou a plnenie rozvojových záväzkov SR, k čomu SR pristupuje aktívne a zodpovedne. Konkrétnym príkladom napĺňania miléniových cieľov SR je postupné zvyšovanie objemu rozvojovej pomoci, liberalizácia obchodu, odpúšťanie dlhov a spolupráca s bilaterálnymi i multilaterálnymi donormi. Významným z hľadiska podpory rozvojových aktivít na pôde medzinárodných organizácií je aj dvojročné členstvo SR v Bezpečnostnej rade OSN, ako aj pozícia v špecializovaných organizáciách systému OSN, z ktorých kľúčovými partnermi, definovanými v Strednodobej koncepcii ODA SR na roky 2003 – 2008, sú UNDP, FAO, WFP a UNIDO.

1.2 OECD / DAC¹ a plnenie Parížskej deklarácie

V súlade s ustanoveniami Parížskej deklarácie o efektívnosti pomoci, prijatej na Fóre na vysokej úrovni o efektívnosti pomoci dňa 2. marca 2005 v Paríži, je pri vykonávaní rozvojovej politiky medzinárodného spoločenstva na zabezpečenie ucelenosti a relevantnosti pomoci a súčasného zníženia nákladov partnerských krajín potrebné zvýšiť efektívnosť pomoci, posilniť komplementárnosť, harmonizáciu a koordináciu postupov medzi donormi, ako aj vo vzťahu k iným aktérom v oblasti rozvoja.

V záujme dosiahnutia cieľov ustanovení Deklarácie je potrebné uplatňovať diferencovaný prístup, ktorý závisí od okolností a potrieb rozvoja a poskytuje partnerským krajinám alebo regiónom osobitné, prispôbené programy vychádzajúce z ich potrieb, stratégií, priorít a zdrojov. Kľúčom k úspechu rozvojových politík je prevzatie iniciatívy partnerských krajín v oblasti rozvojových stratégií, a preto by sa mala podporovať čo najväčšia angažovanosť

¹ Výbor OECD pre rozvojovú spoluprácu (Development Assistance Committee, ďalej len „DAC“) vznikol rozhodnutím ministerského zasadnutia Rady č. OECD(60)13 z 23. júla 1960. DAC predstavuje hlavné fórum pre koordináciu politík bilaterálnych donorov s cieľom zvýšiť efektívnosť poskytovania tejto pomoci.

všetkých sfér spoločnosti v krajine – príjemcu. S cieľom zabezpečiť efektívnosť a transparentnosť a povzbudiť krajiny k prevzatíu iniciatívy by mali byť stratégie spolupráce a procedúry donorov v čo najväčšej miere zosúladené so stratégiami a postupmi partnerských krajín.

SR síce v najbližších rokoch pravdepodobne nesplní základnú podmienku na vstup do DAC (minimálne 0,2 - percentný podiel ODA na HDP), avšak komparatívne výhody z transformačného procesu a ich úspešná aplikácia v rámci slovenských rozvojových projektov, ako aj doterajší aktívny prístup k spolupráci v rámci DAC „outreach“ iniciatívy vytvárajú priestor pre zapojenie sa do tvorby medzinárodnej rozvojovej politiky v rámci iných foriem spolupráce s Výborom a individuálnymi donormi – členmi DAC.

1.3 Účasť SR v rozvojovej politike Európskej únie

Európska únia má na medzinárodnej scéne a v rámci spoločenstva donorov jedinečné postavenie. Je najväčším donorom, keďže v celosvetovom meradle poskytuje viac ako polovicu rozvojovej pomoci. Samotná Európska komisia spravuje viac ako pätinu prostriedkov celosvetovej ODA.

Hlavným cieľom rozvojovej politiky Európskeho spoločenstva je zníženie a v konečnom dôsledku úplné odstránenie chudoby. Okrem toho Európska komisia poskytuje podporu krajinám pri ich úsilí zachovávať mier, bezpečnosť a demokraciu a takisto pri posilnení právneho štátu, dobrého spôsobu správy a riadenia a rešpektovania ľudských práv, všetko kľúčových faktorov pre rozvoj.

Základným rámcom rozvojovej politiky EÚ je „Európsky konsenzus“ z 20. decembra 2005 prijatý Radou Európskej únie, Európskym parlamentom a Komisiou k rozvojovej politike Európskej únie. Toto vyhlásenie usmerňuje plánovanie a vykonávanie rozvojovej pomoci a stratégií spolupráce členských krajín EÚ vrátane SR. Pre novú Finančnú perspektívu EÚ na roky 2007 - 2013 boli zracionalizované nástroje vonkajšej pomoci ES, ktoré vstúpili do platnosti od 1. januára 2007. Na financovanie rozvoja bol ustanovený nástroj rozvojovej spolupráce (Development Cooperation Instrument – DCI)².

V súlade so záväzkami EÚ, ktoré vychádzajú z MDGs prijatých medzinárodným spoločenstvom, by sa členské štáty EÚ mali snažiť o kontinuálne zvyšovanie objemu ODA, najmä jej bilaterálneho komponentu. SR sa ako nová ČK EÚ zaviazala usilovať o zvýšenie svojej ODA na 0,17 % z HDP v roku 2010 a 0,33 % z HDP v roku 2015. Priblíženie sa k týmto hodnotám nie je možné bez adekvátneho zvyšovania bilaterálneho komponentu ODA SR. V uplynulých rokoch SR síce zaznamenala rast celkového objemu ODA, avšak objem bilaterálnej pomoci realizovanej najmä prostredníctvom rozvojových projektov slovenských subjektov sa v rokoch 2003 - 2006 nezmenil (160 mil. Sk). V roku 2007 bola suma na bilaterálnu ODA SR mierne navýšená – na 168,7 mil. Sk.

² DCI sa bude využívať pre poskytovanie pomoci krajinám na základe geografického a tematického rozdelenia. Na realizáciu vonkajšej pomoci ES sú určené aj ďalšie nástroje, ustanovené v rámci novej Finančnej perspektívy EÚ, napr. nástroj pre stabilitu, nástroj európskeho susedstva a partnerstva, nástroj predvstupovej pomoci Spoločenstva kandidátskym a potenciálnym kandidátskym krajinám, nástroj pre spoluprácu s industrializovanými krajinami a územiami a inými krajinami a územiami s vysokými príjmami, nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete a i.

SR sa v r. 2006 zúčastňovala širokého spektra aktivít, ako napr. zasadnutí pracovných skupín Rady (CODEV, ACP, EDF, COORD FAO, FAWG), zasadnutí výborov Komisie (najmä CARDS, TACIS, NGOC, HAC, ALA), neformálnych stretnutí rozvojových ministrov a zasadnutí GAERC so zameraním na rozvoj. V rámci týchto štruktúr sa SR intenzívne podieľala na tvorbe a definovaní parametrov nových nástrojov pre vonkajšiu pomoc vrátane nástroja rozvojovej spolupráce.

Finančný príspevok SR na európske rozvojové aktivity v roku 2007 pravdepodobne prekročí sumu 757 000 tis. Sk³.

Vďaka členstvu SR v EÚ majú slovenské subjekty možnosť uchádzať sa o **prostriedky z grantových schém EK**. Napriek náročnému konkurenčnému prostrediu sa niekoľkým slovenským firmám a mimovládnym organizáciám podarilo v grantových kolách EK uspieť⁴. V r. 2007 sa očakáva zvýšenie aktivity slovenských subjektov pri uchádzaní sa o prostriedky z týchto grantových schém. Preto podpora slovenských subjektov v uvedenej oblasti bude patriť medzi priority slovenskej rozvojovej politiky v rámci EÚ.

Na spolufinancovanie rozvojových projektov slovenských subjektov schválených v rámci grantových kôl EK budú zo strany Slovak Aid v r. 2007 osobitne vyčlenené prostriedky vo výške 5 mil. Sk.

1.4 Spolupráca s donormi

Vychádzajúc z ustanovení Parížskej deklarácie, dôležitým predpokladom úspešnosti pôsobenia v rozvojovej krajine je koordinácia donorských aktivít. Pre SR platí táto podmienka výraznejšie vzhľadom na obmedzené finančné prostriedky, ľudské zdroje a inštitucionálne zabezpečenie. V roku 2007 budú hlavnými partnermi Slovak Aid Rakúska rozvojová agentúra (ADA), Rozvojový program OSN (UNDP) a Európska komisia⁵.

Spolupráca SR s medzinárodnými organizáciami a bilaterálnymi i multilaterálnymi donormi sa však neobmedzí len na vyššie uvedených donorov, aktuálna bude aj spolupráca s Kanadskou medzinárodnou rozvojovou agentúrou (CIDA), Svetovou bankou, OECD / DAC, Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a ďalšími.

ADA

V roku 2007 bude pokračovať spolupráca s rakúskou vládou agentúrou pre rozvojovú pomoc - ADA, s ktorou MZV SR v januári 2006 podpísalo dohodu o rozvojovej spolupráci. Jej výsledkom je spolufinancovanie dvoch slovenských rozvojových projektov pre Srbsko a jedného projektu pre Keňu. Súčasťou uvedenej spolupráce je aj účasť zástupcov SR na odborných

³ Presná suma zatiaľ nie je známa, nakoľko EK ešte nestanovila percento z celkového príspevku SR do rozpočtu EÚ na ODA.

⁴ Z NP 2006 boli spolufinancované tri projekty slovenských MVRO, ktoré uspeli v grantových kolách EK (podpora MDGs – sumou 48 tis. EUR, Fair trade – sumou 11 443 EUR, spolufinancovanie projektu Letnej školy rozvojového vzdelávania - 14 400,- EUR) v celkovej výške 2.816.550 SKK.

⁵ CIDA, UNDP a EK sú definované ako kľúčoví partneri slovenskej ODA podľa vládou schválenej Strednodobej koncepcie ODA na roky 2003 - 2008. Spolupráca s UNDP sa odvíja najmä od pôsobenia Regionálneho centra tejto organizácie v Bratislave a zriadenia spoločného Trustového fondu. Pomoc EK má charakter školení a seminárov v oblasti ODA.

seminároch a školeniach organizovaných ADA. Spolupráca SR a Rakúska sa prezentuje ako úspešný model koordinácie a spolupráce donorov na medzinárodných podujatiach na všetkých úrovniach.

CIDA

Rok 2007 je pre Kanadu rokom identifikovania nového zamerania spolupráce s krajinami strednej a východnej Európy, ktoré vstúpili v roku 2004 do EÚ. Kanadská medzinárodná rozvojová agentúra - CIDA s nimi bude naďalej spolupracovať hlavne účasťou na trilaterálnych iniciatívach a prípadnej ďalšej pomoci v budovaní ich rozvojových kapacít.

OBSE

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe - OBSE má svoje zastúpenia (tzv. Field Missions) takmer vo všetkých prioritných krajinách slovenskej ODA (okrem krajín Afriky, Afganistanu, Mongolska a Kambodže) a realizuje projekty zamerané na oblasti, ktoré sa prekrývajú s viacerými sektorovými prioritami slovenskej ODA (budovanie demokratických inštitúcií, decentralizácia a podpora miestnych samospráv, ekonomika a životné prostredie, podpora médií, cezhraničná spolupráca).

V r. 2007 by mali pokračovať konzultácie s OBSE s cieľom identifikovať konkrétne oblasti pre realizáciu spoločných aktivít. Spolupráca s OBSE môže byť realizovaná formou bilaterálnych projektov slovenských subjektov cez Slovak Aid, ktoré by zapadali do širších programov OBSE a mohli tak využiť jej know how a infraštruktúru, alebo priamym vyslaním slovenských expertov do projektov OBSE.

OSN

V rámci systému Organizácie Spojených národov - OSN je v oblasti rozvojovej spolupráce kľúčovým multilaterálnym partnerom SR Rozvojový program OSN (UNDP), ktorého regionálne centrum (RC UNDP) sídli v Bratislave. V roku 2006 po schválení a podpísaní „Dohody medzi vládou SR a Rozvojovým programom OSN (UNDP) o poskytovaní podporných služieb“ došlo k rozšíreniu rozsahu podporných služieb a zjednodušeniu celého procesu využívania služieb UNDP tým, že ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky vstupujú priamo do zmluvného vzťahu s UNDP.

UNDP a jeho kancelária v Bratislave disponuje možnosťou poskytovať okrem podpory aj odbornú pomoc a poradenstvo v oblastiach, ktoré patria pod mandát UNDP. Týmito oblastami sú: životné prostredie a energetika, ľudské práva, dobre spravovaná spoločnosť, sociálna a spoločenská inklúzia znevýhodnených skupín obyvateľstva, boj s chudobou, rovnosť príležitostí, používanie informačných a komunikačných technológií pre rozvoj, obnova a rekonštrukcia vojnou alebo prírodnou pohromou zničenej krajiny, koordinácia donorov a donorskej pomoci. Úlohou UNDP je odbornú pomoc nielen poskytovať, ale ju aj budovať na národnej úrovni prostredníctvom vzdelávania, tréningov a budovania kapacít⁶.

⁶ Forma poskytnutej pomoci a podpory môže mať charakter kompletného manažmentu a implementácie aktivít programov a projektov; zabezpečovania úloh jednotlivých orgánov štátnej správy; správy, riadenia, hodnotenia, monitorovania a implementácie grantových kôl; vypracovávanie výskumných úloh v odborných oblastiach spadajúcich do mandátu UNDP; identifikácie a/alebo prijímania zamestnancov daného programu a projektu; identifikácie a vedenia tréningových aktivít a obstarávania tovarov a služieb.

Významným partnerom SR v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci je aj organizácia OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO). Cieľom spolupráce SR s UNIDO je posilnenie priemyselného a hospodárskeho rozvoja najmenej rozvinutých krajín sveta. Konkrétnymi výsledkami tejto spolupráce by mal byť transfer slovenských skúseností a know-how vo vybraných priemyselných odvetviach, zapojenie slovenských expertov do medzinárodných aktivít prostredníctvom databanky a siete UNIDO, ako aj zapojenie podnikateľských subjektov do integrovaných programov tejto organizácie. Na doterajšie výsledky a skúsenosti slovenských expertov by mala nadviazať aj spolupráca s Organizáciou OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) a Svetovým potravinovým programom (WFP).

II. SYSTÉM SLOVENSKEJ OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI

2.1 Inštitucionalizácia systému ODA SR

Vzhľadom na medzinárodné záväzky⁷, extenzívny rozvoj v oblasti slovenskej ODA a zvyšovanie nárokov na jej implementáciu, problémy s jednoznačným identifikovaním poskytovanej pomoci zo strany prijímateľov so Slovenskom (keďže časť projektov slovenskej ODA bola implementovaná prostredníctvom Trustového fondu UNDP), vznikla potreba finančne, funkčne a politicky zefektívniť systém ODA SR.

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 806/2006 dňa 28. septembra 2006 odsúhlasila návrh Ministerstva zahraničných vecí SR na inštitucionalizáciu systému slovenskej rozvojovej pomoci, ktorý pozostáva zo založenia Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu k 1. januáru 2007 a predloženia zákona o rozvojovej pomoci do 30. septembra 2007.

Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu – Slovak Aid bola zriadená vo forme rozpočtovej organizácie Ministerstva zahraničných vecí SR s cieľom optimalizovať systém ODA SR.

Zriadenie agentúry zároveň umožní efektívnejšie a flexibilnejšie zapájanie sa mimovládneho sektora, akademického sektora, podnikateľského sektora, štátnej a verejnej správy do programov a projektov slovenskej ODA v rozvojových krajinách. Očakáva sa zlepšenie koherencie sektorových politík SR v oblasti rozvojovej pomoci a zvýšenie efektívnosti spolupráce a koordinácie medzi jednotlivými rezortmi pre poskytovanie ODA.

Prechod z inštitucionálneho systému poskytovania ODA prostredníctvom dvoch administratívno-kontraktačných jednotiek na systém poskytovania ODA výlučne prostredníctvom agentúry bude uskutočnený postupne, v priebehu roku 2007. Obe administratívne jednotky budú naďalej spravovať finančné prostriedky, ktoré im už boli prevedené na implementáciu Národných programov ODA SR z rokov 2003 – 2006 v rámci podprogramu 05T0A tak, aby bolo možné dokončiť rozbehnuté projekty a aktivity z Národných programov ODA z uvedených období. Postavenie a pôsobnosť agentúry bude upravená pripravovaným zákonom o rozvojovej pomoci po jeho prijatí NR SR a zverejnení v zbierke zákonov.

³ Miléniové rozvojové ciele OSN a záväzok SR poskytovať oficiálnu rozvojovú pomoc v roku 2010 vo výške 0,17 % HDP, v roku 2015 vo výške 0,33 % HDP, prispievať do Európskeho rozvojového fondu a aktívne sa zapájať do tvorby rozvojových politík EÚ

Programové riadenie ODA SR bude v novom systéme zabezpečovať MZV SR a projektové riadenie bude zabezpečovať Slovenská agentúra pre rozvojovú spoluprácu. Takýto prístup je flexibilný pri narábaní s finančnými prostriedkami a ľudskými zdrojmi.

2.1.1 Právna forma a predmet činnosti agentúry

Agentúra má z právneho hľadiska formu rozpočtovej organizácie, čo umožňuje transparentné napojenie na štátny rozpočet a umožňuje lepšie kontrolovať čerpanie prostriedkov ODA. Agentúru vedie riaditeľ, ktorého menuje a odvoláva minister zahraničných vecí SR.

Hlavným predmetom činnosti agentúry je implementácia rozvojovej politiky Slovenskej republiky v súlade s koncepciou SR a záväznými dokumentmi EÚ, OSN, OECD a ostatnými medzinárodnými záväzkami.

Agentúra bude zabezpečovať všetky činnosti súvisiace s riadením a administráciou projektového cyklu v rámci národného programu oficiálnej rozvojovej pomoci tak, ako ich zabezpečovali ACU a bude spravovať tomu zodpovedajúce finančné prostriedky. Okrem toho bude Agentúra vykonávať nasledovné:

- dokumentačnú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť vrátane organizovania kurzov, školení, seminárov a konferencií s domácou aj medzinárodnou účasťou;
- edičnú, publikačnú a komunikačnú činnosť v súvislosti s oficiálnou rozvojovou pomocou.

Postavenie a pôsobnosť agentúry budú upravené v pripravovanom zákone o rozvojovej pomoci, ktorý by mal nadobudnúť účinnosť od 1. januára 2008.

2.1.2 Financovanie činnosti agentúry

Administratívne náklady spojené s technickým a personálnym zabezpečením chodu agentúry budú hradené zo zdrojov medzirezortného podprogramu 05T0A „Oficiálna rozvojová pomoc“ v gescii Ministerstva zahraničných vecí SR. Podľa usmernení OECD sa tieto vykazujú v štatistike OECD/DAC ako rozvojová pomoc; typ nákladu „administratívne náklady“.

Agentúra je napojená na štátny rozpočet SR prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MZV SR. Hospodári samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určí MZV SR.

Administratívne náklady a realizované projekty ODA sú pokrývané rozpočtovým opatrením MF SR z finančných prostriedkov NP ODA 2007 prevedených na účet agentúry.

2.1.3 Národný právny a strategický rámec rozvojovej spolupráce SR

Strategickým východiskom pre pomoc prioritným krajinám je Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003 - 2008 (uznesenie vlády č.432/2003), ako aj predchádzajúce Národné programy oficiálnej rozvojovej pomoci (uznesenia vlády č. 552/2003, č. 388/2004, č. 367/2005 a č. 309/2006).

Právny rámec bude dotvárať v súčasnosti pripravovaný zákon o rozvojovej pomoci, ktorého návrh je na základe uznesenia vlády SR č. 806/2006 zo dňa 28. septembra 2006 povinné MZV SR predložiť do 30. septembra 2007. Na vypracovanie návrhu zákona o rozvojovej pomoci

bola na MZV SR v novembri 2006 vytvorená pracovná skupina zo zástupcov slovenských účastníkov systému ODA. Ak Národná rada SR schváli predložený návrh zákona, zákon nadobudne účinnosť od 1. januára 2008.

Do roku 2006 bola v prípade jedinej programovej krajiny ODA SR - Štátnej únie Srbska a Čiernej Hory základom vytvoreného právneho rámca Všeobecná dohoda medzi vládou SR a Radou ministrov Srbska a Čiernej Hory o rozvojovej spolupráci, podpísaná ministrami zahraničných vecí v Belehrade 19. júna 2003. Reflektujúc výsledok referenda v Republike Čierna Hora a vyhlásenie jej samostatnosti v júni 2006, Ministerstvo zahraničných vecí SR pripraví v r. 2007 uzatvorenie dvoch nových dohôd o rozvojovej spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a vládami Srbskej republiky a Republiky Čierna Hora, ktoré nahradia doteraz platnú dohodu. Na všeobecnú dohodu nadväzujú každoročne podpisované finančné memorandá (zatiaľ boli podpísané štyri), ktoré určujú výšku ročných alokácií a mechanizmus spolupráce.

Komplexný mechanizmus a systém ODA SR dotvárajú smernice, návody, manuály a kritériá pre hodnotenie, schvaľovanie a monitorovanie projektov, ktoré boli aplikované v predchádzajúcich obdobiach.

2.2 Spolupráca rezortov v prospech koherencie politík pre rozvoj

Rozvojová spolupráca je vnímaná predovšetkým ako súčasť, resp. nástroj zahraničnej politiky, avšak bez koherencie politík a koordinácie aktivít s inými rezortmi by jej účinnosť a efektívnosť neboli natoľko zreteľné.

Význam spolupráce s jednotlivými rezortmi súvisí aj s plnením MDGs a najmä potrebou zvyšovania objemu ODA s cieľom dosiahnuť podiel ODA na HDP vo výške 0,17% do roku 2010 a 0,33 do roku 2015 (pre nové členské krajiny EÚ). Podľa metodiky DAC/OECD, týkajúcej sa štatistického vykazovania poskytnutej ODA, sa do celkového objemu poskytnutej pomoci započítavajú aj príspevky (prípadne ich percentuálne stanovená časť) do medzinárodných organizácií, trustových fondov, financovanie štipendií pre zahraničných študentov, poskytnutá technická a humanitárna pomoc a mnohé ďalšie formy výdavkov. Vzhľadom na záväzky SR voči EÚ i OSN je preto potrebné i naďalej pracovať na zlepšení štatistického výkazníctva. Rovnako je potrebné podporovať aktivity rezortov, ktoré sa dajú klasifikovať ako ODA (napríklad pomoc utečencom, civilné aspekty policajnej práce a mierových operácií OSN a iné).

Koordinácia je nevyhnutná aj pre dosiahnutie koherencie s ostatnými štátnymi politikami, t. zn. s obchodnou, poľnohospodárskou a bezpečnostnou politikou, s bojom proti chorobám v rozvojovom svete (ako sú najmä HIV/AIDS, malária, TBC, vtáčia chrípka), so vzdelávaním, migráciou, atď. Plnenie tejto úlohy bude aj naďalej koordinovať MZV SR s ostatnými rezortmi na pôde Koordinačného výboru pre ODA (poradný orgán ministra zahraničných vecí), ale aj medzirezortných koordinačných Komisií pre európske záležitosti (KEU1 a KEU2).

Zároveň, ako gestor medzirezortného programu 05T, ktorý vznikol v roku 2003 na základe metodického pokynu MF SR o programovom rozpočtovaní, je MZV SR koordinátorom poskytovania slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA)⁸. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2007 sú účastníkmi programu **MZV SR, MŠ SR, MV SR, MP SR a MŽP SR**. Prostriedky na plnenie stanovených cieľov svojich podprogramov si

8 Uznesenie vlády SR č. 332/2002 zo dňa 03.04.2002

relevantné kapitoly zabezpečujú v rámci svojho schváleného rozpočtu výdavkov na príslušný rok. **Celková suma na program 05T predstavuje v roku 2007 228 334 tis. Sk⁹.**

Ďalší priestor pre koordináciu aktivít a spoluprácu s rezortmi sa otvára v prípade krajín, ktoré pri tvorbe Strednodobej stratégie ODA SR na r. 2003 - 2008 neboli zaradené do zoznamu teritoriálnych priorít ODA SR, avšak sú dôležité z hľadiska zahraničnej politiky SR, podpory vzájomnej obchodnej výmeny, stabilizácie bezpečnostnej situácie, prevencie migrácie a rozvoja susedskej politiky EÚ (ochrana hraníc, boj proti medzinárodnému organizovanému zločinu a pod.).

2.3 Spolupráca so slovenskými rozvojovými subjektami

Dôležitými partnermi MZV SR pri realizácii rozvojovej spolupráce sú aj mimovládny, súkromný, akademický a štátny sektor. V záujme dosiahnutia efektívnosti sa táto spolupráca zabezpečuje najmä prostredníctvom strešných organizácií - **Platformy mimovládnych rozvojových organizácií - MVRO** (pre mimovládny sektor) a **Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory - SOPK** (pre súkromný sektor). Zástupca Platformy MVRO je členom Koordinačného výboru ODA, ako aj doterajších Riadiacich výborov ODA, čím sa priamo podieľa na tvorbe rozvojovej politiky, ako aj na samotnom posudzovaní a výbere projektov. V prípade akademického sektora sa spolupráca realizuje najmä prostredníctvom Slovenskej akadémie vied (SAV). Zástupcovia štátneho sektora sú členmi Koordinačného výboru ODA SR.

Mimovládne organizácie a súkromný sektor

Činnosť Platformy mimovládnych rozvojových organizácií (MVRO) je zameraná výlučne na zabezpečovanie rozvojovej spolupráce a koordináciu organizácií zaoberajúcich sa rozvojovou problematikou, a je tak jedinou strešnou organizáciou tohto typu na Slovensku. Platforma MVRO v súčasnosti zastrešuje 26 slovenských mimovládnych organizácií a jej úlohou je predovšetkým zastupovať spoločné záujmy svojich členských organizácií na domácej pôde i v zahraničí a informovať členské organizácie o aktuálnom vývoji. Platforma MVRO je tiež jedným z priamych aktérov v oblasti zahraničnej rozvojovej, humanitárnej pomoci a ďalších činností zameraných na rozvoj v ekonomicky menej rozvinutých krajinách.

MZV SR a Platforma MVRO majú za sebou už viacročnú históriu vzájomne prospešnej spolupráce, ktorá je pre SR dôležitá v rámci koordinácie vzájomných krokov smerom k zahraničným inštitúciám, predovšetkým inštitúciám EÚ v oblasti rozvojovej pomoci a taktiež reprezentácii slovenskej rozvojovej pomoci na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni. Nemenej dôležité je informovanie a vzdelávanie členských mimovládnych organizácií a verejnosti, formovanie verejnej mienky, spolupráca s poslancami a ďalšími predstaviteľmi

9 Ministerstvo školstva SR si v roku 2007 uplatňuje v rámci podprogramu 05T08 prostriedky vo výške 49 540 tis. Sk. Podstatná časť týchto finančných prostriedkov bude čerpaná na štipendiá vládnych štipendistov a na bežné výdavky na zahraničných študentov. Ministerstvo vnútra SR v rámci svojho podprogramu 05T03 vyčlenilo sumu 4 500 tis. Sk. Tieto prostriedky sú potencionálnym zdrojom na humanitárnu pomoc. Ministerstvo životného prostredia SR disponuje v rámci podprogramu 05T02 sumou 4 100 tis. Sk. Prostriedky budú použité na úhradu príspevkov do fondov medzinárodných organizácií a environmentálnych dohovorov (UNEP Environmentálny fond, Kjótsky protokol a ďalšie). Ministerstvo pôdohospodárstva SR bude mať v roku 2007 vo svojej kapitole vyčlenených 1 450 tis. Sk v rámci podprogramu 05T04. Finančné prostriedky používa rezort prioritne ako príspevkov do medzinárodných organizácií. MZV SR v rámci svojho podprogramu 05T0A vyčlenilo na ODA 168 744 tis. Sk.

inštitúcií, ktorí sú zapojení do rozhodovacích procesov v oblasti humanitárnej a rozvojovej pomoci.

V nadväznosti na úspešnú spoluprácu z predošlého obdobia, aj v roku 2007 bude spoločným cieľom MZV SR a slovenských rozvojových subjektov **zvyšovanie implementačných kapacít** s cieľom zvýšiť počet kvalitných rozvojových projektov ODA SR a konkurencieschopnosť slovenských subjektov v grantových kolách EK, rozvoj spolupráce s donormi, ako aj s partnermi v rozvojových krajinách a **zvyšovanie verejného povedomia a informovanosti** o ODA, v ktorej má nezastupiteľnú úlohu najmä mimovládny sektor.

2.4 Humanitárna pomoc

Humanitárna pomoc je základnou súčasťou systému oficiálnej rozvojovej pomoci, platia však pre ňu špecifiká, ktoré si vyžadujú osobitý prístup. Ide najmä o časový rámec pomoci, ako aj nepredvídateľné udalosti, bezpečnostné riziká, rýchle zmeny prostredia atď. Zabezpečovanie humanitárnej pomoci je dynamický proces, ktorý si vyžaduje veľkú dávku flexibility, zahŕňajúcej neustále zdokonaľovanie jej mechanizmov. V podmienkach SR je to najmä posilnenie kapacít, budovanie silných partnerských väzieb a zvýšenie flexibility, ako aj celkovej adresnosti a efektivity poskytnutej pomoci.

V roku 2006 vláda SR prijala nový Mechanizmus humanitárnej pomoci SR do zahraničia¹⁰, ktorý podrobne popisuje rozhodovací proces, stanovuje rozdelenie právomocí a kompetencií hlavných aktérov a rozpracúva zabezpečenie jej jednotlivých foriem. Nová koncepcia predpokladá posilnenie spolupráce so slovenským mimovládnym sektorom, ako aj s medzinárodnými humanitárnymi organizáciami.

Humanitárna pomoc SR do zahraničia sa realizuje troma základnými formami, a to:

1. záchranné akcie, materiálna a technická pomoc (v kompetencii MV SR),
2. humanitárna pomoc formou finančných príspevkov (MZV SR),
3. projekty slovenských humanitárnych organizácií (MZV SR).

Záchranné akcie, materiálnu, technickú humanitárnu pomoc bude naďalej koordinovať a zabezpečovať Úrad civilnej ochrany Ministerstva vnútra v spolupráci s partnermi, s ohľadom na osobitosti niektorých druhov pomoci (potravinová, zdravotná, vojenská pomoc a pod.).

Nový mechanizmus, ako aj začlenenie podprogramu humanitárnej pomoci do zahraničia do NP ODA 2007 v objeme 10 mil. Sk vytvára podmienky pre širšie zapojenie v tejto oblasti. **Uvedené prostriedky budú k okamžitej dispozícii na financovanie humanitárnych projektov a finančných príspevkov.** Realizátorom budú slovenské mimovládne organizácie (MVO), ktoré sa dokážu rýchlo a efektívne zapojiť do riešenia humanitárnych kríz, a tým prispieť k zlepšeniu obrazu Slovenska vo svete. S osvedčenými

¹⁰ Bodom B.1. uznesenia vlády SR č. 310 z 12.04.2006 (mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia) bol v rámci rozpočtovej kapitoly MZV SR vytvorený podprogram pre humanitárnu pomoc SR. Z uvedených zdrojov bude v prípade vzniku krízovej situácie MZV SR môcť čerpať finančné prostriedky na implementáciu projektov slovenských mimovládnych organizácií, resp. na finančné príspevky humanitárnym organizáciám.

humanitárnymi MVO, ktoré splnia stanovené kritériá, má MZV SR záujem uzatvoriť „rámcovú dohodu“ o dlhodobom partnerstve.

MZV SR bude tiež pokračovať v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, z ktorých najvýznamnejšími partnermi sú humanitárne agentúry systému OSN (WFP, OCHA, UNICEF, UNHCR) a Červeného kríža (ICRC, IFRC).

Súčasťou humanitárnej pomoci, okrem okamžitej pomoci pri nepredvídateľných udalostiach, bude aj pomoc, ktorú je možné plánovať na základe vopred stanovených priorít. Uvedené oblasti zapojenia budú stanovené v súlade s prijatým mechanizmom a budú zahŕňať aktivity širšieho spektra, ako sú projekty obnovy, potravinová pomoc, ako aj prípravné a preventívne programy.

Na podprogram humanitárnej pomoci SR do zahraničia bude v rámci Národného programu oficiálnej rozvojovej pomoci SR na rok 2007 vyčlenená suma 10 mil. Sk.

2.5 Štruktúra financovania slovenskej ODA

Štruktúra financovania ODA je veľmi dôležitým ukazovateľom aktivity donorov v plnení medzinárodných rozvojových záväzkov. Do celkového objemu poskytnutej pomoci sa podľa metodiky DAC/OECD započítavajú napríklad aj príspevky do medzinárodných organizácií a fondov či už v plnom rozsahu, alebo čiastočne – v tomto prípade sa jedná o tzv. multilaterálnu ODA. Pre rozvojovú spoluprácu v jej tradičnom chápaní sú však najdôležitejším ukazovateľom aktivity donora realizované prostredníctvom bilaterálneho komponentu ODA.

Bilaterálna, projektová pomoc je priamym nástrojom zahraničnej politiky, využíva slovenské know-how a skúsenosti, zviditeľňuje Slovensko v zahraničí, poskytuje väčšiu transparentnosť a adresnosť pri použití verejných prostriedkov, prehĺbuje vzťahy s rozvojovými krajinami a slovenským subjektom efektívne pomáha priamo sa etablovať v rozvojových krajinách.

Kým celkový objem ODA SR každoročne rástol, objem jej bilaterálneho komponentu realizovaného cez projekty slovenských subjektov sa v priebehu rokov 2003 - 2006 nemenil (160 mil. Sk). V roku 2007 bolo vyčlenených pre MZV SR na bilaterálne rozvojové projekty 168 744 tis. Sk, čo je iba nepatrný nárast oproti roku 2006. Vzhľadom na potrebu plnenia prijatého záväzku – dosiahnuť podiel 0,17% ODA/HDP v r. 2010 - je potrebné v ďalších rozpočtových obdobiach kontinuálne zásadne zvyšovať objem finančných prostriedkov na bilaterálny komponent ODA tak, ako je zaužívané v systémoch ODA tradičných donorov.

Potrebu postupného zvyšovania objemu ODA odráža aj Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky z augusta 2006: „*Vláda SR vytvorí nevyhnutné finančné, legislatívne a organizačné podmienky pre efektívne poskytovanie rozvojovej pomoci v súlade s cieľmi svojej zahraničnej politiky a pre postupné zvyšovanie objemu cielenej rozvojovej pomoci vybraným krajinám Balkánu, rozvojovým a najmenej rozvinutým krajinám.*

Vláda SR vytvorí nevyhnutné podmienky vrátane finančného krytia pre flexibilné poskytovanie humanitárnej pomoci krajinám postihnutým živelnými či priemyselnými pohromami.“

Tabuľka 1) ODA SR od roku 2002 s predpokladaným vývojom v roku 2010 a v roku 2015
v tis. Sk (pri predpokladanom 5% ročnom raste HDP)

ROK	V ABSOLUTNÝCH ČÍSLACH	% ODA/HDP
2002	257 600	0,024
2003	553 500	0,048
2004	910 500	0,072
2005	1 739 551	0,120
2006	1 638 118	0,103
Cieľový rok 2010	3 200 000	0,17
Cieľový rok 2015	7 800 000	0,33

Z uvedeného prehľadu je zreteľný prudký nárast ODA SR v roku 2005, kedy Slovenská republika poskytla rozvojovú pomoc vo výške **1 739 mil. Sk**, čo predstavovalo **0,12% HDP**. V porovnaní s rokom 2003 sa jednalo o viac ako trojnásobný nárast finančných prostriedkov na rozvojovú pomoc.

Nárast bol však spôsobený najmä odpustením dlhov započítaných v roku 2005 (v celkovej výške 1,4 mld. Sk, z toho Sudán 1,2 mld. Sk, Afganistan 90 mil. Sk, Irak 35 mil. Sk, Albánsko 39 mil. Sk), zvýšením povinného príspevku do EÚ (o 286 mil. Sk, celková suma v r. 2005 činila 700 mil. Sk), ako aj skvalitnením štatistického výkazníctva zo strany niektorých ústredných orgánov štátnej správy SR.

V roku 2006 došlo k poklesu ODA SR o 110 miliónov Sk (v absolútnom vyjadrení) v porovnaní s hodnotami z roku 2005. Ešte zreteľnejší je pokles výšky ODA SR v roku 2006 v percentuálnom vyjadrení, je to však ovplyvnené výrazným rastom HDP SR v roku 2006 (8 - 10%) v porovnaní s predošlým obdobím. Je reálny predpoklad, že objem finančných prostriedkov štatisticky vykázaný ako ODA SR bude aj v roku 2007 nižší, maximálne rovnaký ako v r. 2006.

III. BILATERÁLNE PROJEKTY ODA SR

Kým v predchádzajúcich kapitolách Národný program definuje širšie aspekty slovenskej rozvojovej spolupráce, táto kapitola je venovaná výlučne bilaterálnemu komponentu slovenskej ODA. Z finančného hľadiska ide o podprogram štátneho rozpočtu MZV SR (05T0A), z ktorého sú financované projekty a iné bilaterálne aktivity slovenských subjektov zamerané na pomoc rozvojovému svetu. Projekty realizované v r. 2006 sú pri jednotlivých krajinách a regiónoch spomenuté len okrajovo, keďže tieto budú predmetom výročných správ administratívno-kontraktačných jednotiek.

3.1. Zúžené teritoriálne a sektorové zameranie slovenskej ODA

V súlade s praxou tradičných donorov a odporúčaní DAC/OECD a EK, vychádzajúcich zo záverov hodnotenia rozvojových aktivít medzinárodného spoločenstva realizovaných v dlhodobom časovom horizonte, pristúpilo MZV SR pri tvorbe a implementácii NP ODA na

r. 2006 v rámci procesu zdokonaľovania mechanizmu ODA SR k zúženiu jej teritoriálneho a sektorového zamerania. Predbežne dosiahnuté výsledky potvrdili, že **menší rozptyl aktivít umožnil zvýšiť ich efektívnosť, vplyv, zabezpečiť viditeľnosť pomoci a naplno využiť synergiu týchto aktivít.**

Preto bude v roku 2007 uplatnená rovnaká stratégia. Finančné prostriedky budú primárne alokované na projekty v nasledujúcich krajinách: Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Keňa, Kazachstan, Afganistan, Ukrajina a Bielorusko. Pre tieto krajiny bolo užšie vymedzené aj sektorové zameranie. Pre ostatné projektové krajiny – Albánsko, Kirgizsko, Macedónsko, Mongolsko, Tadžikistan, Uzbekistan, Sudán a Mozambik - bude vyčlenená časť rozpočtu a vyhlasované grantové kolá bez definovania konkrétnej krajiny príjemcu.

3.2 Západný Balkán

3.2.1 Programové krajiny - Srbská republika a Republika Čierna Hora

Do roku 2006 bola Štátna únia Srbska a Čiernej Hory (SČH) **jedinou programovou krajinou** slovenskej ODA. Po referende v Republike Čierna Hora a vyhlásení jej samostatnosti v júni 2006 systém slovenskej rozvojovej pomoci reflektuje túto zmenu a **Republika Čierna Hora** sa stáva **druhou programovou krajinou** popri nástupníckej Srbskej republike.

Postavenie programovej krajiny znamená, že v porovnaní s ďalšími cieľovými, projektovými krajinami ODA má **spolupráca s programovou krajinou komplexný charakter, vychádza z priorít definovaných v strategickom dokumente** (Country Strategy Paper) **a je na ňu alokovaných viac finančných prostriedkov** (v porovnaní s projektovými krajinami), výšku ktorých stanovuje finančné memorandum každoročne podpísované s danou krajinou.

Základom vytvoreného komplexného právneho rámca pre rozvojovú spoluprácu so SČH bola dosiaľ **Všeobecná dohoda medzi vládou SR a Radou ministrov Srbska a Čiernej Hory o rozvojovej spolupráci** podpísaná ministrami zahraničných vecí v Belehrade 19. júna 2003. Ministerstvo zahraničných vecí SR pripravuje uzatvorenie nových dohôd o rozvojovej spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a vládami Srbskej republiky a Republiky Čierna Hora, ktoré nahradia doteraz platnú dohodu medzi SR a SČH.

Na všeobecnú dohodu nadväzujú každoročne **finančné memorandá** (zatiaľ boli podpísané štyri), ktoré určujú výšku ročných alokácií a mechanizmus spolupráce.

Do vzniku Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu zabezpečoval financovanie rozvojovej spolupráce so SČH Fond Bratislava – Belehrad (BBF), ktorého administrátorom bola Nadácia na podporu občianskych aktivít (NPOA) na základe rámcovej zmluvy medzi MZV SR a NPOA. Administratívna a kontrakčná jednotka Fondu Bratislava – Belehrad (ACU BBF) má zodpovednosť za realizáciu projektov, ktoré boli schválené do vzniku Agentúry¹¹.

Doterajšie vyhodnotenia realizovaných projektov ukázali, že najvýraznejšie výsledky sa podarilo dosiahnuť najmä v oblasti budovania a obnovy technickej a sociálnej infraštruktúry. V roku 2005 bola zrealizovaná dodávka a montáž mostov typu Bailey v piatich srbských

¹¹ V rokoch 2007-2009 bude v Srbsku a v Čiernej Hore implementovaných 42 projektov (schválených v rámci predchádzajúcich grantových kôl), z ktorých sa 31 projektov ukončí v r. 2007; 10 projektov sa ukončí v r. 2008 a v r. 2009 bude ukončený posledný projekt.

lokalitách. Celosrbský dosah mal projekt zameraný na infraštruktúru potrebnú na zber a vyhodnocovanie dát o zemetraseniach, projekt integrácie utečencov z Kosova v novom prostredí a projekty v oblasti energetiky, ktoré prispeli uplatneniu sa slovenských subjektov na srbskom trhu. Infraštruktúrne zamerané projekty úspešne zmobilizovali miestne organizačné a finančné kapacity.

Zameranie projektov pre Srbskú republiku a Republiku Čierna Hora bude aj v roku 2007 založené na Rámcovom programe rozvojovej spolupráce pre SČH (CSP – Country Strategy Paper), v ktorom boli špecifikované **sektorové priority**:

1. podpora občianskej spoločnosti,
2. rozvoj a obnova základnej infraštruktúry¹²,
3. podpora integrácie krajiny do medzinárodných zoskupení a organizácií.

Výsledky realizovaných projektov potvrdili, že nie je potrebné meniť definíciu oblastí podpory, ako je uvedená v CSP, ale perspektívne zmeniť dôraz na jednotlivé oblasti nasmerovania ODA.

Srbsko pripravilo v roku 2006 plán s cieľom harmonizovať aktivity a pôsobnosť donorov, v ktorom sa kladie dôraz na hospodársky rozvoj a infraštruktúru, vytváranie pracovných miest a zvyšovanie zamestnanosti. V regióne jestvuje potenciál pre širšie aktivity slovenských subjektov. V spolupráci MZV SR a MH SR bude potrebné preskúmať možnosti využitia ODA najmä v hospodárskej oblasti (prenos know-how v hospodárskej transformácii, približovanie sa k EÚ, vytváranie pracovných miest, odstraňovanie chudoby, ale aj pomoc pri rozbiehaní komerčných aktivít, riešenie infraštruktúrnych problémov a problémov týkajúcich sa životného prostredia) tak, aby realizované projekty pomohli zlepšiť postavenie slovenských podnikateľských subjektov na trhu krajín západného Balkánu (za splnenia rozvojového cieľa), prípadne pri vývoze slovenského kapitálu.

S ohľadom na európsku perspektívu krajín západného Balkánu (budúce členstvo v EÚ) a ich ekonomický rast, bude klesať význam podpory mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa kultivovaním občianskej spoločnosti. Dôraz by sa mal presúvať do oblastí, ktoré sú prienikom oblastí identifikovaných samotnou krajinou a Európskou komisiou (uvedených v pravidelných správach komisie) ako nedostatočne rozvinuté a do oblastí záujmu SR. Srbsko (spoločne s Chorvátskom) sú a zostanú najdôležitejšími a najsilnejšími krajinami regiónu aj v hospodárskom zmysle.

Kosovo bez ohľadu na budúci status bude potrebovať pomoc v oblasti budovania občianskej spoločnosti (zavádzanie princípov práva, implementácie ľudských práv atď.) a po hospodárskej stránke bude odkázané na vonkajšiu pomoc. Čierna Hora má slabšie administratívne kapacity a menší hospodársky potenciál (bude tendencia podporovať rozvoj trvalo-udržateľnej turistiky).

Na zabezpečenie a realizáciu projektov pre Srbskú republiku je v NP 2007 vyčlenených 64 mil. Sk a pre Republiku Čierna Hora 8 mil. Sk.

¹² V prípade druhej sektorovej priority sa bude klásť väčší dôraz na **spolufinancovanie** slovenskou firmou, resp. prijímateľskou krajinou minimálne na úrovni miestnej samosprávy.

Mikrogranty

V r. 2007 bude schéma mikrograntov ODA SR, udeľovaných prostredníctvom ZÚ SR v partnerských krajinách, rozšírená na ZÚ SR v Belehrade, ktorý bude mať možnosť operatívne pridelovať vyčlenené prostriedky z časti NP ODA pre Srbskú republiku a Republiku Čierna Hora v objeme 1 mil. Sk pre implementáciu malých projektov v súlade s platnými pravidlami ODA SR¹³.

3.2.2 Projektové krajiny v regióne západného Balkánu, Bosna a Hercegovina

V regióne západného Balkánu je rozvojová pomoc SR zameraná aj na ďalšie, tzv. projektové krajiny - Albánsko, Bosnu a Hercegovinu, Macedónsko. Slovensko má záujem harmonizovať programy rozvojovej spolupráce v jednotlivých krajinách, predovšetkým pre krajiny bývalej SFRJ, vzhľadom na spoločnú minulosť i perspektívu ich prijatia do EÚ. Podľa množstva doteraz realizovaných projektov je viditeľný výrazný nepomer medzi možnosťami slovenských realizátorov v jednotlivých krajinách: v Srbsku bolo implementovaných 59 projektov (z toho 3 projekty v Kosove), 6 projektov v Čiernej Hore, 5 projektov (plus schéma mikrograntov) v Bosne a Hercegovine, 4 projekty v Macedónsku, v Albánsku zatiaľ nebol realizovaný samostatný projekt.

Slovensko môže využiť pri rozvojovej spolupráci najmä skúsenosti z transformačného a integračného procesu. Možnosti zamerania ODA SR sa osvedčili v oblasti rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry (kanalizácia, vodovody, odpadový manažment, plynovody, rozvoj sociálneho prostredia, vzdelávanie, štipendijné programy), ako aj pri budovaní demokratických inštitúcií a trhového prostredia (efektivita verejnej správy, boj proti korupcii, budovanie kapacít na integráciu, rozvoj obchodných kontaktov so SR). Významnú úlohu v pomoci Balkánu majú aj slovenské mimovládne organizácie, ktoré sú v regióne vnímané veľmi pozitívne. Medzi realizátormi projektov je potrebné zachovať vyváženosť medzi MVO, miestnou správou a podnikateľským sektorom.

V roku 2007 bude prioritnou projektovou krajinou v regióne západného Balkánu Bosna a Hercegovina. V prípade, že v r. 2007 bude vyhlásené grantové kolo na rozvojové projekty pre Albánsko a Macedónsko, schválené projekty budú financované zo spoločného balíka prostriedkov pre ostatné projektové krajiny (s celkovým objemom alokovaných prostriedkov vo výške 25 mil. Sk).¹⁴

Bosna a Hercegovina

S Bosnou a Hercegovinou pripravuje SR *Dohodu o rozvojovej spolupráci*, ktorá by mala upevniť rozvojovú spoluprácu medzi oboma krajinami (s perspektívou zaradenia medzi programové krajiny slovenskej ODA). Zámerom SR je zúžiť sektorové priority a rozvojové projekty užšie regionálne orientovať. BaH má záujem aj o „projekty na základe dopytu“ (demand driven projects), ktoré na centrálnej úrovni definuje prijímateľská krajina.

Prioritami spolupráce v roku 2007 budú:

¹³ Mechanizmus mikrograntov bol doteraz použitý v dvoch prioritných krajinách slovenskej rozvojovej pomoci - v Bosne a Hercegovine a na Ukrajine.

¹⁴ Pre ostatné projektové krajiny – Albánsko, Kirgizsko, Macedónsko, Mongolsko, Tadžikistan, Uzbekistan, Sudán a Mozambik - bude vyčlenený samostatný balík financií a vyhlasované grantové kolá bez definovania konkrétnej krajiny príjemcu.

1. budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry (kanalizácia, vodovody, plynofikácia, riešenie odpadov, rozvoj sociálneho sektora, podpora vzdelávania mládeže),
2. budovanie demokratických inštitúcií a trhového prostredia (zvyšovanie efektivity verejnej správy, boj proti korupcii vo verejnej správe, rozvoj podnikateľského prostredia, posilňovanie spoločného hospodárskeho priestoru, rozvoj obchodných kontaktov so slovenskou podnikateľskou sférou).

Realizácia projektov pre Bosnu a Hercegovinu bude v r. 2007 zabezpečená z časti rozpočtu určenej projektovým krajinám NP ODA 2007 v celkovom objeme 46 mil. Sk. Z toho bude 1 mil. Sk využitý v rámci systému mikrograntov, udeľovaných prostredníctvom ZÚ SR v Sarajeve pre implementáciu malých projektov¹⁵.

3.3 Susedské krajiny EÚ - Ukrajina a Bielorusko

Pre SR bola mimoriadne dôležitá zmena štatútu Ukrajiny a Bieloruska v súvislosti so zrušením kategórie „Oficiálna pomoc“ (OA) a preradenie do kategórie „Oficiálna rozvojová pomoc“ (ODA). Nový zoznam príjemcov ODA na roky 2006 – 2008 bol schválený na zasadnutí rozvojového výboru OECD (DAC) dňa 15. novembra 2005 a s konečnou platnosťou prijatý na DAC Senior Level Meeting v apríli 2006. Keďže obe krajiny patria k dlhodobým prioritám zahraničnej politiky SR, sú zaradené do zoznamu projektových krajín ODA SR aj v roku 2007. Zameranie slovenskej pomoci Ukrajine a Bielorusku v roku 2007 bude zosúladené aj s pomocou EÚ schválnou nariadením EP a Rady č. 1638/2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) vrátane slovensko-maďarsko-rumunsko-ukrajinského cezhraničného programu definovaného na obdobie r. 2007 - 2013.

Ukrajina

V roku 2006 boli pre Ukrajinu schválené 4 projekty. Zamerané boli na: monitorovanie parlamentných volieb v marci 2006, podporu občianskej spoločnosti vo východných regiónoch Ukrajiny, podporu tlače nezávislých médií a podporu transformačného procesu jednotiek miestnej samosprávy. Prostredníctvom schémy mikrograntov udeľovaných ZÚ SR v Kyjeve bolo podporených 6 projektov v celkovej sume 1 mil. Sk.

Pomoc poskytnutá Ukrajine bola zároveň aj dôležitým politickým gestom záujmu zo strany SR o stabilizáciu politickej situácie, normalizáciu ekonomického prostredia a zvýšenie hospodárskeho rastu v krajine na hranici EÚ.

Vzhľadom na súčasný vnútropolitický vývoj na Ukrajine a transformáciu politického systému bude ODA SR zameraná najmä na podporu aktivít koherentných s aktivitami implementovanými v rámci programov pomoci EÚ a NATO, predovšetkým na technickú pomoc realizovanú v rámci Akčného plánu Ukrajina – EÚ.

Prioritami spolupráce s Ukrajinou v roku 2007 budú:

1. budovanie inštitúcií občianskej spoločnosti a trhového prostredia,
2. budovanie infraštruktúry, ochrana životného prostredia a odpadové hospodárstvo.

Realizácia projektov pre Ukrajinu bude v r. 2007 zabezpečená z časti rozpočtu určenej projektovým krajinám NP ODA 2007 v celkovom objeme 46 mil. Sk. Z toho bude 1 mil. Sk

¹⁵ V roku 2006 boli prostredníctvom mikrograntov podporené 4 projekty zamerané na sociálnu oblasť (napr. centrum pre sociálnu prácu, centrum pre ženy v sociálnej núdzi, združenie pre Slovákov, a i.).

využitý v rámci systému mikrograntov udeľovaných prostredníctvom ZÚ SR v Kyjeve pre implementáciu malých projektov.

Bielorusko

V rámci pomoci Bielorusku boli v r. 2006 schválené a realizované 3 projekty zamerané na podporu občianskej spoločnosti, trhového prostredia a zabezpečenie slobodného prístupu občanov k informáciám.

Keďže v Bielorusku existujú prekážky pri implementácii projektov zahraničnými organizáciami, najmä organizáciami mimovládneho sektora, na rozdiel od uplynulých období sa v roku 2007 predpokladá realizácia menšieho počtu projektov ODA ako v prípade Ukrajiny.

Prioritami spolupráce s Bieloruskom v roku 2007 budú:

1. budovanie demokratických inštitúcií a trhového prostredia,
2. infraštruktúra, krajinná tvorba, ochrana životného prostredia, pôdohospodárstvo.

Realizácia projektov pre Bielorusko bude v r. 2007 zabezpečená z časti rozpočtu určenej projektovým krajinám NP ODA 2007 v celkovom objeme 46 mil. Sk.

3.4 Projektové krajiny Ázie - Afganistan a Kazachstan

Afganistan

V Afganistane aj naďalej pretrvávajú naliehavá potreba medzinárodnej vojenskej aj rozvojovej pomoci. V záujme stabilizácie bezpečnostnej situácie v regióne a rekonštrukcie zničeného hospodárstva, demokratizácie spoločnosti a ochrany ľudských práv, zostáva obnova Afganistanu prioritou EÚ, NATO, ako aj celého medzinárodného spoločenstva.

Prioritou SR pri obnove Afganistanu s cieľom vytvorenia stabilného a prosperujúceho štátu je poskytovanie pomoci do oblastí, kde je stabilizovaná bezpečnostná situácia a zároveň sú angažované vojenské zložky OS SR, ako aj slovenskí civilní experti, čím by v spolupráci s MO SR mohla byť dosiahnutá synergie v zmysle programového vyhlásenia vlády SR a zároveň zaručená bezpečnosť slovenských subjektov pôsobiacich v danom teritóriu. Z geografického hľadiska by mali byť nové projekty realizované predovšetkým v provinciách Kunduz, Baghlan a Kábul.

Pri realizácii projektov ODA SR v Afganistane sa popri bezpečnosti kladie dôraz aj na znalosť miestneho prostredia a kvalitné kontakty s miestnymi partnerskými organizáciami. Projekty pre Afganistan budú aj naďalej zamerané predovšetkým na budovanie infraštruktúry, vzdelávanie a budovanie demokratickej spoločnosti.

V Afganistane bola v roku 2006 ukončená stavba základnej školy v Kunduze vrátane jej základného vybavenia, pre miestnu televíziu v Kunduze boli pripravené odborné školenia a konzultácie ohľadne programovej štruktúry a kvality vysielania a dodaná digitálna technológia. Na univerzite v Herate bolo vybudované nové laboratórium na testovanie stavebných materiálov a v Kábule bol zriadený technický inštitút pre ženy.

Prioritami rozvojovej spolupráce s Afganistanom v roku 2007 budú:

1. budovanie demokratických inštitúcií, podpora občianskej spoločnosti,
2. infraštruktúra (technická aj sociálna – vzdelanie, zdravotníctvo).

Kazachstan

V roku 2006 boli grantové kolá na projekty pre Kazachstan orientované na podporu poradenstva a konzultácií v oblasti malých a stredných podnikov (schválený bol 1 projekt) a podporu rozvoja malých a stredných podnikov (schválený bol 1 projekt).

Prioritami spolupráce v roku 2007 budú:

1. budovanie demokratických inštitúcií a rozvoj samosprávnych krajov (v súvislosti s prípravou novely zákona o samospráve), spolupráca so slovenskými partnerskými inštitúciami,
2. podpora obchodu vrátane technickej pomoci a budovania kapacít.

Realizácia projektov pre Afganistan a Kazachstan bude v r. 2007 zabezpečená z časti rozpočtu určenej projektovým krajinám NP ODA 2007 v celkovom objeme 46 mil. Sk.

3.5 Afrika

Členstvo SR v EÚ, ale aj v BR OSN, si vyžaduje väčšiu angažovanosť slovenskej ODA v Afrike. V rámci európskej rozvojovej politiky sa rok 2006 niesol v znamení implementácie Stratégie EÚ pre Afriku. Pomoc Afrike financuje EK z európskeho rozvojového fondu (EDF). Cieľom nemeckého predsedníctva EÚ v prvom polroku 2007 je finalizácia implementačného nariadenia k 10. EDF pre krajiny ACP, do programovania ktorého sa aktívne zapája aj SR. Prioritou portugalského predsedníctva EÚ v druhom polroku 2007 bude úspešné ukončenie negociácií Dohôd o ekonomickom partnerstve (EPAs) s krajinami ACP a riešenie otázky prevencie HIV/AIDS. V druhom polroku 2007 sa uskutoční aj 2. Summit EÚ – Afrika.

Bilaterálna pomoc SR krajinám Afriky sa realizuje prostredníctvom projektov v Keni, Sudáne a Mozambiku, ktoré sú projektovými krajinami slovenskej ODA. Riadiaci výbor Trustového fondu schválil doteraz pre Afriku celkove 16 projektov, z toho 5 projektov v roku 2006 – 3 projekty pre Sudán, 1 projekt pre Keňu a 1 pre Mozambik.

Slovenská bilaterálna ODA v tomto regióne bude v r. 2007 zameraná najmä na pomoc miestnym komunitám. Zároveň bude pokračovať implementácia spoločných projektov s rakúskou agentúrou ADA. SR je taktiež otvorená spolupráci s ostatnými členskými krajinami EÚ a OECD.

Keňa

V Keni má Slovensko záujem o realizáciu projektov zameraných na oblasť infraštruktúry, zdravotníctva a energetiky. Pri väčšej koncentrovanosti na vybrané oblasti sa efektívnosť slovenskej pomoci Keni zvýši.

Komparatívnou výhodou Kene je relatívne stabilná bezpečnostná situácia v krajine, pomerne rozvinutá infraštruktúra (v porovnaní s inými krajinami regiónu), prítomnosť ZÚ SR, pôsobenie viacerých slovenských MVO a mnohých medzinárodných organizácií poskytujúcich rozvojovú a humanitárnu pomoc. Zároveň MZV SR zvažuje preradenie Kene

medzi programové krajiny slovenskej ODA v rámci novej strednodobej stratégie slovenskej ODA.

Projekty ODA SR realizované v Keni sú zamerané najmä na rozvoj sociálnej infraštruktúry, zdravotníctva, malého a stredného podnikania.

Zo sektorového hľadiska budú v r. 2007 prioritami spolupráce s Keňou nasledovné oblasti:

1. technická infraštruktúra - vodné hospodárstvo, elektrifikácia a. i.,
2. sociálna infraštruktúra - základné vzdelanie a základná zdravotná starostlivosť, mikrokredity, podpora malého a stredného podnikania a zvýšenie potravinovej dostupnosti.

Realizácia projektov pre Keňu bude v r. 2007 zabezpečená z časti rozpočtu určenej projektovým krajinám NP ODA 2007 v celkovom objeme 46 mil. Sk.

3.6 Projekty rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti

Rozvojové vzdelávanie sa stalo integrálnou súčasťou slovenskej rozvojovej pomoci. Aj v r. 2007 budú pokračovať aktivity zamerané na vzdelávanie širšej verejnosti, ako aj konkrétnych cieľových skupín, ako napríklad politikov, poslancov, novinárov, učiteľov, pracovníkov štátnej správy a mimovládnych organizácií.

Dôležitým medzníkom v procese zavedenia rozvojového vzdelávania na slovenských vysokých školách bolo zaradenie a aplikovanie v praxi rozvojovej problematiky na dvoch vysokých školách - na Fakulte medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave a na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, Katedre etickej a občianskej výchovy počas akademického roka 2006/2007 v rámci vzdelávacieho projektu slovenskej ODA. K predmetom vznikol interdisciplinárny učebný materiál, ktorý pripravil tím autorov pôsobiach na fakulte a v mimovládnom sektore.

V prvom polroku 2006 bol spustený projekt implementácie rozvojového vzdelávania do učebných osnov na stupni základných a stredných škôl a vytvorená pracovná skupina pre stratégiu rozvojového vzdelávania. Spolupráca MZV SR s Ministerstvom školstva, ACU TF UNDP, MVRO a metodicko - pedagogickými centrami, ktorá nadobudla novú dynamiku v druhom polroku 2006 bude pokračovať aj v r. 2007. Na národný seminár a päť regionálnych seminárov pre personál metodicko-pedagogických centier, riaditeľov a učiteľov nadviaže ako hlavná aktivita roku 2007 príprava 36-hodinového modulu o rozvojovom vzdelávaní s udelením osvedčenia ako súčasti programu osobného rastu pedagógov v rámci priebežného vzdelávania učiteľov. Bola vytvorená prvá slovenská webová stránka o rozvojovom vzdelávaní, realizovali sa preklady vybraných zahraničných publikácií, edícia a publikovanie materiálov rozvojového vzdelávania vytvorených MVRO v projektoch Slovak Aid. Ich distribúcia učiteľom je základným predpokladom ich využitia v edukačnom procese od nasledovného školského roka.

V roku 2007 bude pokračovať realizácia európskych projektov, spolufinancovaných zo zdrojov slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci, ktoré boli predložené v roku 2006 spoločne slovenskými a zahraničnými mimovládnymi organizáciami v rámci grantového kola na zvyšovanie verejného povedomia o rozvojových otázkach a následne schválené Európskou komisiou. Cieľovými skupinami projektov sú deti a mládež, mimovládne organizácie, médiá

a poslanci. Projekty by mali v priebehu troch rokov zvýšiť informovanosť a podporu cieľových skupín o rozvojovej pomoci, zvyšovať informovanosť o Miléniových rozvojových cieľoch, problematike Fair Trade prostredníctvom tréningov, diskusie, prekladov a prípravy vzdelávacích materiálov, filmovej produkcie a i.

Aktivitou európskeho významu je Letná škola rozvojového vzdelávania, ktorá je jednou zo súčastí projektu DEEEP (Development Education Exchange in Europe, podporovaného konfederáciou európskych rozvojových MVO - CONCORD (European NGO Confederation for Relief and Development), schváleného v rámci grantového kola Európskej rozpočtovej linky pre spolufinancovanie mimovládnych rozvojových organizácií. Projekt spolufinancuje Slovak Aid sumou 14 400 EUR (približne 510 000,- SKK), realizovať ho bude Platforma MVRO v dňoch 26. júna až 2. júla 2007 v Častej Papierničke. Letná škola sa tradične venuje problematike rozvojového vzdelávania, ktoré podporuje celkovú participáciu všetkých občanov v celosvetovom boji proti chudobe, znevýhodňovaniu rozvojových krajín a snaží sa vplývať na dodržiavanie ekonomických, sociálnych, environmentálnych a ľudských práv v národnej a medzinárodnej politike. Ide o interaktívny týždenný vzdelávací kurz pre predstaviteľov mimovládneho sektora z celého sveta. Nosnou témou Letnej školy 2007 budú „Miléniové rozvojové ciele a úloha rozvojového vzdelávania pri ich napĺňaní“, pretože v roku 2007 uplynie polovica času, ktorý bol stanovený na splnenie MDGs do roku 2015.

Cieľavedomý, harmonický prístup v implementácii rozvojového vzdelávania v SR by nebol možný bez zapojenia Slovak Aid do aktivít na úrovni EÚ/EC, Rady Európy a spolupráce so zahraničnými donormi. Naďalej bude pokračovať spolupráca v rámci okrúhlych stolov GENE (Global Education Network Europe), príprava na Peer review ako nástroja partnerského hodnotenia praxe a odporúčaní pre zefektívnenie rozvojového vzdelávania.

V roku 2007 bude pokračovať aj trojročný „Regionálny partnerský program pre rozvojovú spoluprácu Rakúska a susedných nových členských štátov (Slovenska, Českej republiky, Maďarska a Slovinska)“. Cieľom programu je posilňovať kapacity platforiem mimovládnych rozvojových organizácií v nových členských štátoch a rozvíjať spoločné stratégie voči EÚ. V rámci programu sa vyhlasujú grantové kolá a realizujú sa projekty v rozvojových krajinách, ako aj projekty rozvojového vzdelávania, na ktorých mimovládne organizácie z nových členských krajín EÚ spolupracujú so skúsenejšími rakúskymi MVO.

S cieľom zvýšenia verejnej informovanosti o ODA SR a širšej prezentácie výsledkov slovenských rozvojových projektov je každoročne organizovaná výstava „Foto Slovak Aid“ sprístupnená aj vo vybraných regiónoch SR. Putovná výstava odštartovala začiatkom roka expozíciou v priestoroch NR SR v Bratislave a následne sa v priebehu apríla presunie do Nitry, Trnavy, Banskej Bystrice a Košíc.

Na zabezpečenie projektov rozvojového vzdelávania, monitorovanie projektov, budovanie kapacít a verejnej informovanosti je v NP 2007 vymedzených 10 744 tis. Sk.

IV. ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ODA SR

Finančné prostriedky budú v roku 2007 primárne alokované na rozvojové projekty v nasledujúcich krajinách :

Programové krajiny: Srbsko, Čierna Hora

Prioritné projektové krajiny: Afganistan, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Kazachstan, Keňa, Ukrajina

Ostatné projektové krajiny: Albánsko, Kirgizsko, Macedónsko, Mongolsko, Mozambik, Sudán, Tadžikistan a Uzbekistan.

Na podprogram rozvojovej pomoci (05T0A), ktorý priamo zabezpečuje MZV SR, je pridelených zo štátneho rozpočtu 168 744 tis. Sk.

Prostriedky MZV SR budú použité na zabezpečenie a realizáciu:

1. projektov pre programové krajiny	72 000 tis. Sk
z toho:	
Srbsko	64 000 tis. Sk
Čierna Hora	8 000 tis. Sk
2. projektov pre projektové krajiny	46 000 tis. Sk
Bosna a Hercegovina	
Ukrajina	
Bielorusko	
Afganistan	
Kazachstan	
Keňa	
3. projektov v ostatných krajinách	25 000 tis. Sk
4. budovanie kapacít a projektov rozvojového vzdelávania, verejnej informovanosti a monitorovania projektov	10 744 tis. Sk
5. kofinancovanie rozvojových projektov slovenských subjektov schválených v rámci grantových kôl EK	5 000 tis. Sk
6. podprogram humanitárnej pomoci SR do zahraničia	10 000 tis. Sk
 SPOLU	 168 744 tis. Sk

O prerozdelení prostriedkov medzi jednotlivými položkami môže rozhodnúť splnomocnenec pre ODA (v súčasnosti štátny tajomník MZV SR) na základe odporúčania Riadiaceho výboru ODA SR.

ZÁVERY

Zmeny a nové elementy, zahrnuté do Národného programu ODA SR na rok 2006 vychádzali zo skúseností získaných počas troch rokov implementácie slovenských rozvojových projektov a odrážali možnosti, záujem i potenciál slovenských subjektov, ako aj medzinárodné záväzky a smerovanie rozvojovej spolupráce určené medzinárodným spoločenstvom donorov. Skúsenosti ukázali, že koncentrácia rozvojovej spolupráce na menší počet krajín a sektorov znásobuje jej dopad a efektívnosť, zvyšuje viditeľnosť pomoci a donora v partnerskej krajine, prispieva k rozvoju širšieho komplexu realizovaných aktivít a posúva vzťahy s partnerskou krajinou na kvalitatívne vyššiu úroveň, čo predurčilo uplatnenie tohto postupu aj v roku 2007.

Extenzívny rozvoj v oblasti ODA SR a zvyšovanie nárokov na jej implementáciu a mnohé ďalšie faktory vyvolali potrebu finančne, funkčne a politicky zefektívniť systém ODA SR. Vláda SR na základe návrhu MZV SR rozhodla o inštitucionalizácii systému slovenskej rozvojovej pomoci formou založenia Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu – Slovak Aid k 1. januáru 2007 a príprave návrhu zákona o rozvojovej pomoci.

Zriadenie agentúry zároveň umožní efektívnejšie a flexibilnejšie zapájanie sa mimovládneho sektora, akademického sektora, podnikateľského sektora, štátnej a verejnej správy do programov a projektov slovenskej ODA v rozvojových krajinách. Zlepší sa koherencia sektorových politík SR v oblasti rozvojovej pomoci. Agentúra taktiež vytvorí podmienky pre lepšiu spoluprácu a koordináciu aktivít v oblasti ODA medzi jednotlivými rezortmi.

Dôraz sa bude klásť aj na oblasť rozvojového vzdelávania, stratégiu zvyšovania povedomia politických predstaviteľov i verejnosti v oblasti ODA vrátane jej bilaterálneho komponentu - Slovak Aid, ďalej - na podporu slovenských subjektov pri uchádzaní sa o prostriedky z grantových schém EÚ, spoluprácu s inými donormi a ďalšie oblasti.

V kontexte efektívneho multilateralizmu a plnenia záväzkov SR zostáva jedným z hlavných, dlhodobých cieľov SR dosiahnutie stanovených objemov finančných prostriedkov ODA na HDP (0,17% v r. 2010 a 0,33% v r. 2015) vrátane zvyšovania objemu prostriedkov pomoci na jej bilaterálny komponent.

Priority pri plnení Národného programu ODA v roku 2007 budú nasledovné:

- Priorita 1:** V spolupráci s MF SR pokračovať v budovaní národných kapacít a v postupnom zvyšovaní podielu bilaterálneho komponentu ODA SR, ako aj celkovej ODA SR s cieľom priblížiť sa k hodnotám stanoveným záväzkami EÚ a OSN.
- Priorita 2:** Zabezpečiť definíciu legislatívneho rámca slovenskej ODA vrátane jej inštitucionálneho zabezpečenia.
- Priorita 3 :** Zabezpečiť efektívne fungovanie Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu – Slovak Aid.
- Priorita 4:** V spolupráci s MŠ SR a PMVRO pokračovať v aktivitách zameraných na zahrnutie rozvojového vzdelávania do učebných syláb na všetkých stupňoch škôl, ako aj v aktivitách zameraných na širšie informovanie verejnosti o význame a aktivitách programov slovenskej ODA.
- Priorita 5:** Klásť dôraz na koherenciu rozvojovej politiky SR s ostatnými štátnymi politikami.

ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V TEXTE

ACP (African – Caribbean – Pacific Countries) - krajiny v oblasti Afriky, Karibiku a Tichomoria

ACU (Administrative and Contracting Unit) - Administratívna a kontrakčná jednotka

ADA (Austrian Development Agency) - Rakúska agentúra pre rozvojovú pomoc

AIDCO (Europe Aid Co-Operation Office) - Implementačná agentúra EK pre programy vonkajšej pomoci EÚ

ALA (Asia and Latin America) - Program pomoci EK krajinám Ázie a Latinskej Ameriky

BaH - Bosna a Hercegovina

BBF - Fond Bratislava-Belehrad

BR OSN - Bezpečnostná rada OSN

CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation) - Program technickej pomoci EK krajinám západného Balkánu

CIDA (Canadian International Development Agency) - Kanadská medzinárodná rozvojová agentúra

CODEV (Working Group for Development Cooperation) - pracovná skupina Rady EÚ pre rozvojovú spoluprácu

COORD FAO - Koordinačná pracovná skupina Rady EÚ pre Organizáciu Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)

CSP (Country Strategy Paper) - Rámcový program rozvojovej pomoci pre prioritnú krajinu

ČK EÚ - členské krajiny EÚ

DAC (Development Assistance Committee) - Výbor pre rozvojovú pomoc OECD

DCI (Development Cooperation Instrument) - Finančný nástroj pre rozvojovú spoluprácu

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development) - Európska banka pre obnovu a rozvoj

ECHO - Úrad EK pre poskytovanie humanitárnej pomoci EÚ

EDF (European Development Fund) - Európsky rozvojový fond pre krajiny ACP

EK - Európska komisia

ENPI (European Neighbourhood and Partnership Instrument) - Nástroj európskeho susedstva a partnerstva

EP - Európsky parlament

EPAs (Economic Partnership Agreements) - Dohody o ekonomickom partnerstve EÚ s krajinami ACP

EÚ - Európska únia

FAWG (Food Assistance Working Group) - Pracovná skupina Rady EÚ pre potravinovú pomoc

FAO (UN Food and Agriculture Organization) - Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo

FM - Finančné memorandum

GAERC (General Affairs and External Relations Council) - Rada EÚ pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy

HAC (Humanitarian Assistance Committee) - Výbor EK pre humanitárnu pomoc

HDP - Hrubý domáci produkt

ICRC (International Committee of the Red Cross) - Medzinárodný výbor Červeného kríža

IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) - Medzinárodná federácia Červeného kríža a Červeného polmesiaca

MDGs (Millennium Development Goals) - Miléniové rozvojové ciele

MP SR - Ministerstvo pôdohospodárstva SR

MŠ SR - Ministerstvo školstva SR

MV SR - Ministerstvo vnútra SR

MZV SR - Ministerstvo zahraničných vecí SR

MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia SR

MV(R)O - Mimovládne (rozvojové) organizácie

NČK EÚ - Nové členské krajiny Európskej únie

NGOC (Non-Governmental Organisation Committee) - Výbor EK pre spolufinancovanie rozvojových aktivít mimovládnych organizácií

NP - Národný program

NPOA - Nadácia na podporu občianskych aktivít

NR SR - Národná rada Slovenskej republiky

OBSE - Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe

OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) - Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí

ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights) - Úrad pre demokratické inštitúcie a ľudské práva

ODA (Official Development Assistance) - Oficiálna rozvojová pomoc

ODACE (Official Development Assistance for Central Europe) - Regionálny program agentúry CIDA pre krajiny Strednej Európy

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) - Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OSN - Organizácia Spojených národov

PMVRO - Platforma mimovládnych rozvojových organizácií

SČH - Srbsko a Čierna Hora

Slovak Aid - Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu

SOPK - Slovenská obchodná a priemyselná komora

TACIS (Programme of the technical assistance for 12 states within Eastern Europe and Central Asia) - Program technickej pomoci 12 krajinám východnej Európy a strednej Ázie (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizská republika, Moldava, Rusko, Tadžikistan, Turkménsko, Ukrajina a Uzbekistan)

UNDP TF (UNDP Trust Fund) – Trustový (poručnícky) fond, zriadený MZV SR a UNDP pre financovanie rozvojových projektov pre 12 prioritných krajín slovenskej ODA (s výnimkou SČH)

UNDP (United Nations Development Programme) - Rozvojový program OSN

UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) - Detský fond OSN

UNHCR (The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees) - Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov

UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) - Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj

USAID (United States Agency for International Development) - Agentúra Spojených štátov amerických pre rozvojovú pomoc

WFP (World Food Programme) - Svetový potravinový program

WTO (World Trade Organization) - Svetová obchodná organizácia

ZÚ SR - Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky

